

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Melyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-lordantosa 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasabos garmond sorát 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkészítésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein & Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppeln: Alajous (Woll-str. 22. sz.) Rudolf-Mosse off. Zeitungs-Agen (Stadt-Seilerstr. 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.
Nyitvatartás: szombat 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetéseket a hirdetési díjak a vidéki szerkesztőséghez küldendők be.

Lapszemle.

A „Pesti Napló” a bankügyre vonatkozólag előadja, hogy a képv. ház határozatához képest a magyar pénzügyminiszter mindjárt az ülésszak befejezése után megindította a tárgyalásokat, — kijelenté, hogy a 80 millió adósság nem tartozik ide; arra nézve pedig, hogy Magyarország az osztr. nemz. bankot a privilegium tartalmára elismerje, ily tartalmu pontozatok állapítottak meg: a bank Pesten külön kormányzósággal bírna, mely kizárólag a magyar kormány befolyása alatt áll. A bank Magyarország összes hitelszükségleteinek fedezésére bizonyos összeget felel ki, melynek a fiókok közti felosztása felett a magyar kormány ellenőrzése mellett a pesti kormányzóság rendelkezik; az összes magyar és összes osztrák fiókok dotációját a quóta-arány (52 : 68). E dotáció alól a jelzálog-kölcsön-üzlet kivételül a bank szabad intézkedésére hagyatván. Az osztrák vagy magyar fiókok többlete csak az illető kormányzóság beleegyezésével helyeztetik el a másik fiókon. A bank privilegiumának letételével tetszés szerint intézkedhetik a magyar kormány. E feltételek átnyújtásakor egyuttal felvitte a m. kormány az o. miniszteriumot a valuta-rendezés előmunkálatainak megtételére. Mivel azonban a magyar országgyűlés csak a privilegium letétele előtt 2 évvel (midőn a meghosszabbítás az osztrák prillament előtt is kérdés és vita tárgya lesz) tárgyalhatja a kérdést, bonyodalmak kikerülése végett egyelőre abban történt megállapodás, hogy a status-quo fentartassék, de ez alatt rögtön indítassanak meg a tárgyalások a bankügy oly rendezésére, mely a nemzeti bank jelen szabadalmán túl bizonyos évsorra terjed.

A „P. Lloyd” czéltalannak mondja a felett vitaközi: ki is bírhatta a czárt a berlini összejövetelben való részvételre. Diplomatiák mindenestre nagy befolyást gyakorolt ezen elhatározásra, mert közüdmásu dolog, hogy az alkotmányosság helyreállítása óta az osztrák-magyar államférfiak folytonos törekvése volt a krími háború idején elkövetett hibát jóvátenni, és Oroszországgal barátságosabb viszonyt létrehozni. Ez soha sem sikerült volna, ha Pétervártól végre meg nem győződnek Ausztria-Magyarország békés szándékairól, valamint arról, hogy a két monarchia küldekei közt leggyőzhetlen ellentét nem uralkodik. A dolog valóban úgy áll, mert mire czélok keleti politikánk? A béke fentartására, hogy a keleti nemzetiségek természetszerű fejlődése ne gátoltsék. Már pedig Oroszországnak sem lehet szándéka a jövő események elé vágni; vagy legalább feltehetni rola, hogy a keletre vonatkozó terveit elnapolta, ez esetben pedig a jogérvétést misem gátolja. Ha pedig az elid geuedést egyszer entente cordiale váltotta fel, idővel majd csak sikerül d finitv megállapodásra is jutni a keleti kérdés megoldására nézve.

A „Buzsev. Viedomosti” Dalmáciának Horvátországgal egyesítését ajánlja az osztrák-magyar államférfiaknak. Ausztriának (?) első teendője kielegíteni a horvátok kívánságát, a kikkel a dalmaták csak akkor léphetnek állandó összeköttetési viszonyba, ha a háromgy királyság közjogi helyzete: Magyarország iránt megállapítva leendő magoknak a dalmatáknak pedig jó volna ideje korán arról gondoskodni, hogy a birodalmi gyűlésben megbízhatóbb képviselők legyenek azoknál, a kiket a bécsi kormány kenye kedve szerint forgatott és csavart.

A „Tages-Pressé” közlebből egy berlini kifütség levelet hozza, ki a német metropolis diplomatiai körében jártas és kedvelt egyéniség. A levél, melynek tárgyát éppen a monarchia-találkozás megbeszélése képezi, kéziratban forgott a bécsi politikai körökben s főbb vonásaitban következőleg hangzik:

„A mi hírlapjaink és az önk hírlapjainak vitáját, hogy a czár megjelenése B-rlinben az ösi hadgyakorlatoknál Andrassy gróf tudnival, vagy tudni nélkül lett-e elvégezve, érdekltséggel kísérem. Vajon az önk külügyminiszterének sikere vagy veressége van-e ezzel kapcsolatban?”

Felfogom, hogy mily kínos lehet önökre s az önk barátjaira, ily fontos kérdések fölött nagy sötétségben tapogatozniok, s tökéletesen egyetérték önökkel abban, hogy az önk államférfiai a diplomatiai titkot jobban őrzik, mintsem az tekintélyöknek hasznára van. ... Mindezeket azt hiszem, hogy mi itt az önnök Andrassyját jobban ismerjük, mint önk. Önöknek közönségesen azon véleményből indulnak ki, hogy Andrassy gróf oroszellenes politikát követ és Berlm-ben hadiszövetséget keres a moszkovia ellen. Ezzel önk igazságtalanságot követnek el azon férfiu ellen mint mi is tettük volt.

Mikor mi Franciaország ellen a háborút megkezd- tük, mindenekelőtt Andrassy volt bizalmatlanságunk tárgya. Tuduk, hogy ő annak idejében Franciaországban menhelyre és a napoleoni udvarnál a leghízelgőbb fogadtatásra talált. Azt hittük, hogy a hála, a személyes vonzalom, a francziák táborába vezérli őt. De tiszteletre inditattuk ezen férfiu iránt, midőn tapasztaltuk, hogy az államférfi Andrassy-nak a menekült Andrassyval semmi köze nincs, hogy ő — bármi történt is szívében — fejét mindig elég hidegen tartotta meg arra, hogy személyes hajlamaival hazáját és a birodalmat aggályos

combinációkba ne bonyolítsa be. Mi itt nagyon jól tudjuk, mily nagy része volt neki abban, hogy Ausztria a mi, Franciaország ellen viselt háborúnkban seleges maradj. Ez magátólérthetőleg magas mértékben biztosította a férfiu számára fölséges uralkodónak, valamint Bismarck hercegnek bizalmát. S valamint a magyar mágus Franciaországgal szemközt nem ezen, hanem államférfiu minőségét állította előtérbe, ugyanez az eset áll Oroszországra vonatkozólag is.

A mi diplomatiánk gyakran volt azon helyzetben, hogy Pétervártól biztosan állíthatta, miszerint Andrassy gróf az 1849 évből származó minden velleitásoktól távol, Oroszországgal őszintén óhajja a békét, Andrassy gróf következtében meg is ragad minden alkalmat, hogy ezt bebizonyítsa. Ezen politika értelmében és szellemében cselekedett éppen az önk monarchája, midőn Vilmos főherceget a pétervári küldetéssel megbízta, s fölséges megjegyezni, hogy Andrassy gróf ezen elhatározáshoz a legelőkelőbb megelégtetéssel csatlakozott.

„Ez a húzás valóban nagyon szerencsés volt s a czárnál a legörömteljesebb viszonzásra talált. A czár kifejezést adott azon élenk óhajának, hogy minél előbb alkalmat találjon Ausztria császára előtt személyesen fejezti ki köszönetét Vilmos főherceg küldetéséért, midőn ezen nyilatkozatát föltűnő módon ismételtetd, diplomatiánk sietett ezt a mi legmagasabb udvarunk tudomására hozni.

Nemsokára két sajátkezűleg írt levél indult el a mi souverainunktól. Az egyik formászerinti meghívást tartalmazott a czárhoz, a másik az elbeszélék leírását vitte önk monarchájához. Ezen levél szövegét szövegét nem ismerem; de az mondatok abban, hogy a mi császárnk egy pillanatra sem habozott a czárhoz a meghívást elküldeni, mivel hogy meg van győződve, hogy az önk monarchája örömmel fogja üdvözölni azon alkalmat, hogy az orosz uralkodót megláthatja. ... Időközben Vilmos főherceg is jelentette az eseményt Bécsbe; s az önk monarchája közölte a táviratot Andrassy gróffal. A hír, mint örvendetes izenet közöltetett, s a miniszter által olyanul fogadtatott. A viszonzások Bécsből — szint- ugy a bizalmas természetűek, mint a hivatalosak valóban a legnagyobb megelégtetést keltették.

Ígazán nem értem, hogyan beszélhetnek komoly emberek arról, hogy Bismarck a mi monarchiánktól az orosz császárhoz küldött meghívás által, vagy maga a czár Berlinben való megjelenése által a mi monarchiánk összejövetelének czélját akarta megvásztani. Felfogják önk, hogy a mi udvarunk és népünk a legnagyobb be- csetet helyezi az önk császárnak látogatására, mely által a két birodalom belső egyetértésu jogl constatatatik. Lehet e észszerűleg fölteenni, hogy a mi császárnk éppen ezt a pillanatot keresse ki, hogy az önk monarcháját lehangolja.

„Nem sokkal valószínűbb-e, hogy ő — mint szeretetre méltó háziúr, kitűnőleg értvén vendégeit úgy válogatni meg, hogy azok az ő házában egymással jól érezzék magukat, — hogy ő mond, sietett a czárt meghívni, mivel biztosan tudta, hogy azzal ausztriai magas vendégének hádjára teszi magát érdemessé.

Ha továbbá Oroszország ellen tervezetnek valami, ezt Andrassy gr. mégis csak Bismarck herceggel tervezhetné. Hogyan lehet már logikailag bebizonyítani, hogy Bismarck herceg az utolsó órában sietett ezen állitola gos saját tervét szétrombolni? Hit aztán még az a szép versio: Bismarck és Andrassy bizalmasan együtt ülnek és Nessusiget fonnak Oroszország számára, ekkor a czár közbejő és széttepi a végzetes szövetséget. Mily dajkameszerűleg naiv!

Hiszik az önk publicistái, vagy hiszi az önk közönsége komolyan, hogy azon tökély mellett, melyet a diplomatiai intriga különösen korunkban elért, két diplomatia, ki valamit sző, ily látozatások által eng-dik magukat munkájokban megzavartatni? ...

Sok szellemet és még több szót fordítanak annak bebizonyítására is, hogy a czár hozzájárulása által a berlini találkozás elvesztette jelentőségét. Ennek éppen ellen- tette igaz. Az önk császárnak látogatása nálunk csak azt mutatja, hogy a német birodalom és a habsburgi monarchia közt zavartalan viszony uralkodik. Ez jelentékeny dolog, de nem új. A czár hozzájárulása ellenben valami — a nagy közönség előtt legalább — újat bizonyít és hasonlíthatatlan jelentősébet. Azt bizonyítja, hogy a közünk és önk közt fönnálló barátság békére és nem háborúra való szövetség; azt bizonyítja, hogy az állítás teljes igazságáról Oroszország is meg van győződve. ...

Magyarország hitele.

A „Pesti Napló” egy kifütség szerkesztett bécsi börzslap felszólalását a magyar állam hitele ellen a bécsi lapokban most naponként olvasható felszólalások tárgyában közölve, így folytatja:

„E felszólalásnak forrása iránt nem lehetünk tévedésben. A magyar kormány, a független bank felállítására vonatkozó törekvései által arra igyekszik, hogy a pesti piacot emancipálja a bécsi piac alól, s ezt némely bécsi lapot viszonzóhatni hiszik azzal, hogy egész keresztes hadjáratot indítanak Magyarország hitele ellen.

„Csak röviden akarjuk e lapokat figyelmeztetni arra, hogy törekvéseik mily roppant meddők. Elérhetik talán, hogy — mint történt — néhány napra csökkenik a magyar papirosok árfolyamát, de a külföld ma már nem B-ssen át tekint Magyarországot, s ha majd összeül országgyűlésünk s meggyőződtek arról, hogy itt tulajdonképen miről van szó: a kormány hazafias, valóban nemzeti törekvései az összes pártok erélyes támogatásában bizonyosan oly támpontot nyernek, melyen az ország hagyományos ellenségeinek minden ármánykodása kudar- ezott val.

„Megragadjuk egyszersmind az alkalmat, hogy a bécsi lapok két híré helyreigazítsuk. Már a multkor említettük, hogy a mi a magyar pénzügyekben állótóltag be- állt pillanatnyi zavarról írnak, az mind koholmány, s ehhez hozzáteljük, hogy e hírek oly annyira alaptalanok, hogy a pénzügyminiszter nem kényszerül azon értékpapírokat eladni, melyek eladására a törvény felhatalmazta. Köl- csönről pedig, mely a folyó szükségleteket fedezze egyál- talában szó sinks.

„A bécsi lapok azt a kalandos tervet is közlik, hogy a magyar kohmány 5—600 millió kölcsönt akarna fölvenni, melylyel kifizetnék az államadósságok után vál- lalt évi járulékok tökéjét. Majdnem fölösleges hozzátenni, hogy erről szó sincs. Mint már egy ízben említettük, ré- gebben fenforgott ugyan a terv, hogy a peirosreute be- váltására tétessenek intézkedések, de ez a terv nem nyert semmiféle hivatalos alakot, s a dolog abba- maradt.”

Legújabb táviratok.

Zágráb, aug. 14. A tartománygyűlés egyhangu- lag elveté a 20,000 ft rendelkezési alap iránti javasla- tot; csak 8000 fra engedett indemnitást. Az e feletti tárgyalás alkalmával nagy zavar és heves vita keletke- zett. — Mollinary altabornagy mint kir. biztos, Karlo- vitzba utazik, a szerb congressus megnyitására.

Belgrád, aug. 14. A „Vidordan” szerint, az ausz- triai császár meghagyásából Mollinary altabornagy jó- vend ide, hogy Milán fejedelmet nagykorúsítás ünne- pélye alkalmából üdvözölje. A montenegrói fejedelem ugyanezen alkalomból Vukatinovics vajvodát küldi ide.

Berlin, aug. 14. A „Kr. Zig” megczáfolja az ausztriai császárné idejövételére vonatkozó hírt; ellen- ben bizonyosnak tartják, hogy a bajor király el fog jönni a szeptemberi ünnepélyekre.

A „National Zig” úgy értesül, hogy a tüzérség újraszervezése f. évi oct. 1-én lépend életbe; ennek következtében számos dislocatiók fognának történni. Minden hadtest részére 2—3 ágyúuteg fog alakítani, úgy hogy minden régi ezredhez kilencz, minden új ez- redhez nyolcz ágyúuteg fog tartozni. Az új ezredek 16- tól 30-ig fognak számjelezetelni.

Páris, aug. 14. A „Presse” megczáfolja az Abis- sinia elleni egyiptomi expeditió híret. Az egyiptomi esa- patok csupán azért vannak felállitva, hogy az abissyniai törzsek főnökeinek befutásait megátolják, minthogy ezek az egyiptomiakat rabszolgaságba hurcolják.

Bern, aug. 14. A szövetségtanáos katonai osz- tállya tábornoki törzsből tiszteket küldött a Berlinben, Ausztriában és Olaszországban tartandó hadgyakorla- tokra.

Havanna, aug. 12. Több felkelő vezér elfogadta az amnestiát; kitűtás van rá, hogy az ország rövid időn pacificáltatni fog.

Thiers Trouvilleban.

A francia köztársaság elnöke most a kies Trou- villeban tartózkodik, e magányba vonulásáról érdekes adatokat közölnek a francia lapok, melyekből mi a kö- vetkezőt vonjuk ki:

Trouville sur Merne — hol Thiers ur jelenleg tar- tozkodik — Calvados megyében fekszik, s mintegy 6000 lakossal bír. Franciaország e száadbeli minden ura- kodója megfordult e kies tengeri tündőben, a furdó év- lapjain az ország változa dus történetének fővonásai is föl vannak jegyezve. Különösen a császárság alatt volt divatban e furdó; ekkor itt Morny herceg nagy épüke- zéseket kezdte, melyek még most sincsenek befejezve. Thiers mindig kiváló elősz-retelettel viseltetett e hely iránt, mely most a köztársaság elnökének ott tartózkodása folytán rendkívül megleltékült. Minden vonat tömegesen hozza a vendégeket, kik nem annyira a tenger vizében, mint az új nap fényében, a fiatal köztársaság öreg elnö- kének kegyelmében akarnak fürdeni. Helyőrséget is ka- pott a város, egy gyalog zászlóalj végzi a diszszolgálá- tot; jött továbbá 430 fényesen öltözött csendőr, s a tit- kos rendőrség számos tagja; a városon kívül egy ágyu- ütég áll.

A Cordier-nyaraló, a melyben Thiers lakik, néhány percznyire van Trouville-től, erdős magaslaton a tenger közelében. De az elnök ur alig pár napig élvezte a fa- lusti környezetet; ismerősek, kérvényezők stb. ha- mar telkeresék őt; — mindezek dacára mostan is olyan életmódot követ, mint hajdan, midőn még egyszerű hir- lapíró vagy követ volt. Már reggel 5 órakor dolgozni kezd, s dolgozik szenvedélyesen és szakadatlanul egész

napon át. Mindenhez jobban ért, mint más valaki, mindent ő maga akar végezni. Az alvás nála csak mellékes, ő tud akkor aludni, a mikor akarja, s hetvenöt éves dacára általában mindent megbir.

Fél öt órakor reggel hagyja el az ágyát, maga öltözik és borotválkozik, egy óra múlva már irásztalé- nál ül. Hat órakor fehér kávét s vajás kenyéret eszik, mi közben bizalmasabb embereit fogadja. A nagy közönség előlt csak ritkán mutatkozik, mert nem szereti magát bá- multatni. Délután az erdőben sétál, azután dolgozik késő éjfélig. Hír szerint a napokban 48 órára Versaillesba fog utazni, hol fontos személykérdésekben minisztertanács tartatik.

KÜLFÖLDI HIREK.

Belgrád, aug. 13. Magasállásu török tisztek meg- hívására Berlinben mennek hadgyakorlatokra. — Fel- hivatalosan jelentik, hogy Anglia közvetítő szerepet vállalt Franciaország és a porta között.

A montenegrói és Albina lakossága közt kitört hátravillongásra vonatkozólag jelentik Cetinjeből, hogy egy harmadik összeköttetés következtében Nikicza fej- lelem három törzs hadilábra állitását rendelle meg. A határ szigoruan őrzetük. A helyzet rendkívül aggasztó.

Románia, Galaczi levelezések szerint, a rablasi esetek az egyrésült fejedelemségekben ijesztő módon szaporodnak. A napokban Reui és Galacz közt, ez uróbbi város közvelen szomszedságában, a postai rablalták ki, mely ép akkor 60,000 frankot szállított, mi arra látszik mutatni, hogy az utonállókra messze terjedő össze- köttetések vannak. Hat állig fegyverzett ember követte el a merényletet; a kocsis és a postát kísérő csendőr súlyosan megsebesültek. A hatság már nyomában van a tetteseknek. A helyszínen ugyanis, egy katonai sapka találtatott. Miből ezt következtetik, hogy rablók katonák voltak, mi tekintettel a hadseregben uralkodó féltelmel- lenségre, éppen nem valószínűtlen.

Konstantinápolyból távirják aug. 12-ről: Az orosz követési palotában tartott követi értekezleten Nubar pasa bemutattatott. Az egyiptomi törvénykezési reform, névszerint a büntető törvénykezés tekintetében jelentékenyen szétágaztak a nézetek, minél fogva nem is jött létre egyetértés. Az ügy a különböző hatalmak elő fog terjesztetni. Phanazban nagy néptömégek a bolgár nemzet száműzölését kívánták; a rendőrség oszlatta szét a tömegeket.

München, aug. 13. A német koronaherceg teg- nap éjjel ide érkezett és ma Hohenschwangba ulazott. Szent Pétervár, aug. 13. Herceg Górisakoff szintén szeptember 3-án érkezend Berlinbe.

Mint Münchenből jelentik a német birodalom koro ah-rczégét 12-én estére várták oda; ő, hír szerint 13-án Hohenschwangba megy az anyakirályné meg- látoga-ára.

München, aug. 12. A bajor király megerősítette azon versaillesi egyezmény határozatait, mely a bajor csapatoknak a német birodalom koronahercege által leendő szövetségi felügyeletére vonatkozik.

A „Times” párisi levelezője 9-ről következőket közöl: „Thiers, miután a belügyminiszterrel dolgozott, s miután a hadügyminiszterrel Saint-Quen és Relye tüzér-ozredesekkel értekezett, azon ügy megszemléltésére indult el, mely elkészülő félben van a holnap megke- zendo kísérletekre. Ezen rövid kirándulásból visszatérve az elnök értekezletet tartott, a tüzérségi bizottmány elnöke Forgeot tábornokkal. A tüzérségi kísérletek holnap délután a szikkák tetejéről fognak történni. A megkísérleendő művek két a Relye rendezere szerint bróoz ágyuból állanak, egy két és egy négy fontosból. A célpont a williersi ponton, 5500 méternyi távolságban van kituzve. A belügyminiszter ma este az elnökkel ebédel, holnap reggel utazik el Trouville-ből.

Az alsóház 7 ki üléseben Lord E. field két interpellatióhoz, a „Daily Telegraph” legújabb sürgönye iránt, Egyiptomnak Abyssinia elleni állótámas had- művelteire vonatkozólag, azt válaszolt, hogy a kormány ezen hírek semmiféle megerősítést sem kapta. Azonban az alexandriai angol képviselőt oda uszítá, hogy eziránt értesüléseket szerzzen.

Mint a „Times”-nak Bilbaóból jelentik, a király 8-án reggel már jókor megkezdte szemlélést körutját. Kü- lönös érdekekkel szemlélte meg a San Augustino hajdani zárdá romjait, mely oly híres volt Bilbaónak a carlisták által ostromában. A városi testület este a királynak s ki- séretének nagy lakomát adott, mely után a király a szin- házba ment, s mindenütt, szívélyesen fogadtatott. Délután a király Armásba kocszított, s meglátogatta Prim tábornok özvegyét, ki családijával ott-tölti az évszakot.

Mint Madridból 9-ről jelentik a király aláírta a rendeletet, Cuba és Porto Ricóban a rabszolgák felsza- badítása iránt.

Szent-Pétervár, aug. 12. A czár az orvos-sebész i főtanácskád 50,000 rubl-t ajándékozott, melynek kamata nőt orvosok kiképzetésére leszen fordítandó.

A katonai enquetbizottság általános kötelezett honvédelmi szolgálatot inditványozott, a kiszolgált kato- nákat sem véve ki.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.